

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

Rapport C 1996:27

Statens haverikommission (SHK) har undersökt en olycka som inträffade den 23 september 1995, på Kisa/Horlanda flygplats, E län, med ett flygplan med registreringsbeteckningen SE-FNC.

SHK överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Olof Forssberg

Henrik Elinder

<i>Luftfartyg: registrering och typ</i>	SE-FNC , P Robin HR 100/210 180
<i>Ägare/Innehavare</i>	Hornlanda flygklubb c/o Nils-Bertil Peterson PL 5406 590 80 Södra Vi
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	1995-09-23, kl. 16.38 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (SST)= UTC + 2 timmar
<i>Plats</i>	Kisa/Hornlanda flygplats, E län, (pos 5752N 1551E; ca 105 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Privat
<i>Väder</i>	Vind 220°/10 knop, sikt >10 km, moln 3/8 på 4 500 fot
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	1
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Förarens ålder, certifikat</i>	40 år, A
<i>Förarens totala flygtid</i>	206 timmar, varav 143 timmar på typen
<i>Förarens flygtid/antal landningar senaste 90 dagar</i>	20 timmar/24 landningar, varav samtliga på typen

---

Olyckan har undersökts av Statens haverikommission (SHK) som företrätts av Olof Forssberg, ordförande och Henrik Elinder, utredningschef.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Carl Olsson.

Syftet med SHK:s undersökningar är uteslutande att förebygga framtida olyckor och tillbud.

Händelseförlopp m.m.

Flygplanet hade genomgått en 100-timmarstillsyn hos en flygtekniker på Uppsala/Sundbro flygplats och föraren avsåg att tillsammans med en passage-rare flyga tillbaka det till hemmabasen på Kisa/Hornlanda flygplats. Starten och flygningen gick utan problem och föraren påbörjade en landning på bana 20. Vid sättningen vek sig vänster huvudstäl och klämdes fast under flygplanet. Flygplanet kanade därefter 250-300 meter på banan innan det stannade i gräset strax utanför den högra bankanten. Skador uppstod på landstället och på vingens undersida. De ombordvarande kunde själva lämna flygplanet.

Efter olyckan konstaterades att vänster landställsben hade knäckts vid ursvarvningen för nedre utfjädringsstoppet samt att kopplingsbulten mellan övre och undre saxlänk på vänster landställ saknades.

Utlåtande

Eftersom föraren inte upplevde några problem vid starten från Uppsala/Sundbro lossnade sannolikt kopplingsbulten från saxlänkarna under flygningen. Utan bult hade vänster landställshjul inte någon styrning och kunde vid landningen ställa sig tvärs färdriktningen. Krafterna på det utfjädrade stället blev därvid så stora vid sättningen att det brast.

Det går inte med säkerhet att fastställa varför kopplingsbulten lossade under flygningen. Bulten hade emellertid varit demonterad i samband med den just avslutade 100-timmarstillsynen. Åtgärden är inskriven i anmärkningslistan men inte signerad som utförd och kontrollerad varför mycket talar för att den vid återmonteringen inte låstes korrekt.

Olyckan orsakades av att kopplingsbulten mellan övre och undre saxlänk på vänster landställ lossnade under flygningen vilket fick till följd att landstället vek sig när flygplanet landade.